

MAANDORGAAN VAN BIOLOGIA MARITIMA
NEDERLANDSE VERENIGING VAN ZEE-AQUARIUMLIEFHEBBERS
Opgericht 12 November 1939

Nr. 46

4e Jaargang Nr. 10

medio October 1954

OK U HEEFT, NAAST HET ALG. BESTUUR, EEN TAAK IN ONZE VERENIGING!

Het is alweer enige maanden geleden, in DE KOR nr. 41 (5/1954), dat ik vanaf deze plaats een beroep op U deed het ledental van onze Vereniging te helpen opvoeren, opdat o.a. de voorgenomen verdere uitbreiding van ons orgaan een feit zou kunnen worden. Aangezien kort daarop inderdaad weer enige aanmeldingen van nieuwe Leden plaats vonden, leek het verantwoord op eventuele verdere aanmeldingen vooruit te lopen, zodat m.i.v. nr. 44 (8/1954) de inhoud van DE KOR definitief gebracht werd op 10 pagina's per nummer. Deze verdere, bescheiden uitbreiding maakt o.a. de mogelijkheid groter in een bepaald nummer een artikel van meer dan 1 pagina op te nemen, hetgeen voor de overzichtelijkheid van de behandelde stof soms beter is. In zo'n geval behoeft dan de gevarieerdheid van het nummer er niet onder te lijden.

Inmiddels is gebleken, dat voren genoemd besluit niet te voorbarig is geweest, zodat thans alweer gewerkt wordt aan een nog verdere uitbreiding van DE KOR, waardoor het aantal pagina's ten opzichte van de nummers uit de voorgaande jaren zelfs verdubbeld zal worden! Wanneer het zover is, gaat Tante Post echter ook een woordje meespreken en wenst voor het be-

zorgen van zo'n dubbeldik nummer ook dubbeldik porto te ontvangen. Teneinde ook deze extra uitgave het hoofd te kunnen bieden, is het o.a. nodig ons ledental nog verder op te voeren. Dit laatste is mogelijk, want er blijken nog steeds zee-aquariumliefhebbers in den lande te zijn, die nog geen lid van onze liefhebberij-vereniging zijn, hetgeen o.a. tijdens de in Augustus j.l. te 's-Gravenhage gehouden tentoonstelling van zee-aquaria gebleken is. Ook in andere plaatsen zal dit wel het geval zijn, zodat U goed werk kan verrichten door deze liefhebbers met onze Vereniging in contact te brengen en hen hiervan Lid te maken.

Door hieraan mede te werken maakt U onze Vereniging groot en sterk!

G.G.P. Wouda

Redactie en Administratie:

G.G.P. Wouda

Hulshorststraat 6

's-Gravenhage

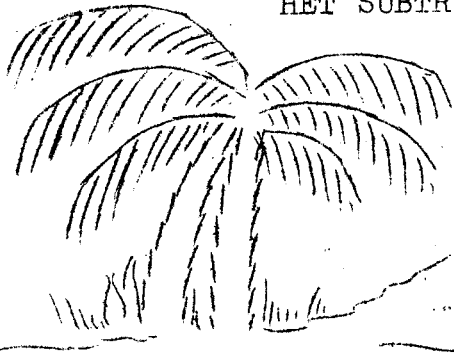

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen en/of illustraties alleen geoorloofd na schriftelijke toestemming der Redactie

---

Gratis voor Leden

HET SUBTROPISCH- EN TROPISCH ZEE-AQUARIUM

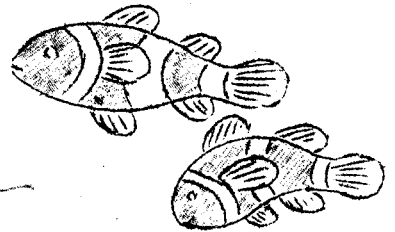

door
G.G.P. Wouda

X

FAUNA EN FLORA

ALGEMEEN

Reeds in de Oudheid bestond een grote belangstelling voor de zee en haar bewoners.

De Wijsgeer Aristoteles (384-322 voor Christus) somde reeds een lijst op van 180 bekende zeedieren!

Ruim 3,5 eeuw later nam de Romein Plinius (23-79 na Christus) in zijn verzamelwerk Historia Naturalis een lijst van 176 zeedieren op, hetgeen dus 4 minder is, dan Aristoteles reeds eerder vermeldde. Daarbij voegde hij de volgende, naar onze huidige begrippen wel zeer optimistische passage:

"Bij Hercules, in de zee en in de oceaan, zo uitgetrekk als deze is, bestaat er niets dat ons niet bekend is, en -voorzeker een wonderlijk feit- juist van die dingen welke de natuur in de diepte verborgen heeft, zijn wij het beste op de hoogte".....

Het ligt voor de hand, dat die lijst grotendeels bestond uit de namen van dieren, die in de subtropische Middellandse Zee voorkomen. Deze zee werd immers in de Oudheid als de belangrijkste zee beschouwd, daar de eigenlijke oceanen in die tijd nog practisch onontdekt gebied waren.

Thans is de lijst van bekende zeedieren zodanig uitgebreid, dat alleen reeds met de blote opsomming ervan een boekwerk zou kunnen worden gevuld!

Toch heeft het nog vrij lang geduurd, voordat men er -en dan nog aarzelend- toe overging uit liefhebberij-oogpunt subtropische- en tropische zee-aquariumdieren en -planten te houden.

In het jaar 1907 schreef Dr E. Bade een boekje, getiteld: "Das Seewasseraquarium". In dit boekje komen o.a. een aantal namen van meest subtropische- en enkele tropische zeevissen voor, waaraan is toegevoegd een zeer summiere en oppervlakkige beschrijving van het uiterlijk dezer dieren. Bij sommige soorten beslaat die beschrijving slechts luttele regels en daar moest de zee-aquariumliefhebber uit die tijd het dan maar mee doen.

Wel werden op verschillende universiteiten en wetenschappelijke instituten onderzoekingen op dit gebied verricht, doch de publicaties hiervan waren voor de doorsnee zee-aquariumhouder meestal te zware kost.

Toch hielden de ware liefhebbers moedig vol. Daarbij stuitten zij echter op nog enige andere moeilijkheden, zoals het transport van de vangplaats naar de plaats van bestemming, de verwarming en de doorluchting.

Inmiddels begon omstreeks het jaar 1930 de liefhebberij voor het houden van zoetwatervissen een behoorlijke omvang aan te nemen. In het bijzonder was dit het geval met het houden van subtropische- en tropische soorten in Nederland, want reeds eerder werden bijvoorbeeld in de Aziatische landen Kempvissen en kweekproducten van de Goudvis gehouden.

(wordt vervolgd)

door
Dr J. J. Smith

VIII

Er zijn enige soorten walvissen en hiervan is de Blauwe Vinvis wel de grootste. Hij kan 30 meter lang worden en heeft dan een gewicht van 150.000 kilogram. Het zijn de grootste dieren, die waarschijnlijk ooit op de Aarde geleefd hebben. Alleen in zeer planktonrijk water kan zo'n kolos aan voldoende voedsel komen. Zijn bek is geheel voor de planktonvangst ingericht; tanden heeft hij niet, maar van het verhemelte hangt een groot aantal (soms wel 4 à 5 honderd) baleinen naar beneden; dit zijn hoornachtige platen, welke aan de binnenkant uitgerafeld zijn en bijvoorbeeld bij de Groenlandse Walvis tot 5 meter hoog kunnen worden. Het verhemelte ziet er dus als een enorme bezem uit en doet als filtreerapparaat dienst. De kop neemt een zeer groot deel van het lichaam in beslag; de bek van een Groenlandse Walvis is ongeveer 5 meter lang, 2,5 meter breed en 5 meter hoog, zodat er telkens een aardige slok water verwerkt kan worden. Nadat de Walvis enige tijd met open bek rond gezwommen heeft, sluit hij deze weer, op een kleine opening na, en perst het water, tussen de franje van de baleinen door, naar buiten. Het grotere plankton blijft achter die franjes hangen en van tijd tot tijd werkt hij dit met behulp van zijn tong het nauwe keelgat in; per slikbeweging gaat soms 10 tot 20 kilogram plankton naar de maag toe. Deze heeft bij de grote soorten een inhoud van 1200 liter en het is dan ook in het geheel geen uitzondering, wanneer zo'n maag met 1.000 kilogram plankton of vis gevuld is! Hieruit blijkt wel, dat de vorenbeschreven manier om aan de kost te komen zeer doeltreffend is en wanneer we dan ook nog bedenken, dat het plankton een hoge voedingswaarde heeft, dan is het niet zo vreemd meer, dat zo'n groot dier zich geheel met plankton voeden kan.

Wanneer in de Poolzeeën de winter aanbreekt, moeten de Walvissen warmere gebieden opzoeken. Het ijs breidt zich namelijk steeds verder uit en ontnemt de Walvissen de gelegenheid aan de oppervlakte te komen om lucht te happen. Deze dieren ademen door longen, kunnen dus onder het ijs niet leven en trekken weg. Die trek staat waarschijnlijk meestal ook in verband met de voortplanting, want voorzover wij weten worden de jongen steeds in warmere zeeën geboren. Vermoedelijk eten sommige soorten in die periode in het geheel niet, terwijl zij, die wel doorgaan met eten, gezien het schaarse planktonleven in de meeste tropische zeeën maar weinig voedsel zullen kunnen opnemen. Zij teren op de dikke speklaag, welke zij onder hun huid gevormd hebben en wanneer zij dan maanden later naar de Poolzeeën terugkeren, is hun vetvoorraad danig geslonken.

Behalve de Baleinwalvissen, een aantal Vissoorten en de Manteldieren, komen er in zee nog veel meer diersoorten voor, die hun voedsel door filtratie bemachtigen. Op het land komt deze methode practisch niet voor, omdat het aantal kleine vliegende dieren veel te gering is. Wel passen de Spinnen min of meer een dergelijke methode toe, maar bij hen is het vangapparaat dan ook zeer groot in verhouding tot de grootte van het lichaam.

Tot de zeedieren, die -buiten de vorengenoemde soorten- door middel van filtratie van het water hun voedsel kunnen bemachtigen, behoren de Schelpdieren en de Zee-pokken.

(wordt vervolgd)

LITTORINA OBTUSATA
Stompe Alikruik

door
G.G.P. Wouda

Tijdens een vakantie, welke ik in de zomer van het jaar 1932 op ons mooie waddeneiland Texel doorbracht, verzamelde ik voor mijn zee-aquaria o.a. een aantal levende exemplaren van de Littorina obtusata (Stompe Alikruik). De horentjes van deze Slakken zijn vaak licht tot donkergeel gekleurd en vormen in het zee-aquarium een aardig contrast met de donkere rotspartij en de hier en daar er op voorkomende begroeiing van Groenwieren. Het transport naar huis doorstonden ze uitstekend, doch binnen een week, nadat ze in mijn zee-bakjes gehuisvest waren, hadden ze het tijdelijke met het eeuwige verwisseld. Daar ik toendertijd meende, dat hun dood toe te schrijven was aan een mogelijk verschil tussen het zoutgehalte van het water in de buurt van de vindplaats en dat van het water in mijn zee-aquarium (het laatstgenoemde water was afkomstig uit de Noordzee onder de kust van Wasse-naar), besloot ik tijdens een enige jaren geleden gebracht bezoek aan het Zeeuwse eiland Tholen wederom een aantal Stompe Alikruiken mede te nemen.

Een 30-tal levende exemplaren verhuisde -vergezeld van enige stukken Bruinwier (Gezaagde Zee-eik), waarop zij door mij werden aangetroffen - naar een van de meegebrachte glazen potten, terwijl verder nog ongeveer 2½ liter zee-water, afkomstig van de vindplaats, in enige flessen werd medegenomen. Thuis gekomen werd een schoon glazen bakje met een inhoud van ongeveer 2 liter gevuld met het uit Tholen afkomstige water; daarin kwamen een paar stukjes Gezaagde Zee-eik en een 15-tal Stompe Alikruiken. Het geheel werd buiten het bereik van de zon gezet en voorzien van een zwakke doorluchting. De temperatuur van het water bedroeg ongeveer 17°C; het soortelijk gewicht was 1,018.

Een 5-tal exemplaren werd in een er vlak naast staand groter volglas zee-aquarium gedeponerd. In dat aquarium bevond zich reeds een kleine zee-gemeenschap van Heremietkreeftjes, Steurkrabben, Garnalen, Zee-anjelierien, Gewone Alikruiken en zee-infusie. De bodem bestond uit zand, waarin enige niet boven water uitstekende stukken rotssteen geplaatst waren. Het water had ik indertijd gehaald bij een golfbreker te Scheveningen; het soortelijk gewicht was 1,023. De beplanting bestond hoofdzakelijk uit Groenwier (Sponswier). De temperatuur bedroeg 17-18°C bij een kunstverlichting overdag met een lampje van 5 Watt. De doorluchting was matig.

De overige 10 exemplaren werden eveneens in een volglas zee-aquarium overgeplaatst. In dit bakje was ook een zandbodem en een rotspartij, welke niet boven water uitkwam, aanwezig. De bevolking bestond uit een aantal Zee-grondeltjes, Keverslakken, Gewone Alikruiken, alsmede een grote hoeveelheid zee-infusie. De beplanting bestond uit Groenwieren (Smal Darmwier, Sponswier en Zee-sla). Het water was eveneens afkomstig van een golfbreker te Scheveningen; het soortelijk gewicht was 1,024. Dit zee-aquarium stond op de vensterbank van een raam, waar een groot gedeelte van de middag de zon op kan schijnen, zodat de temperatuur in het bakje tijdens de proeven met deze Stompe Alikruiken soms opliep van 20°C tot 27°C. In de zon vond bij de wieren een levendig assimilatieproces plaats. De doorluchting was nog weer iets sterker, dan in de beide vorige bakjes. De hoogte van de bakjes varieerde van

15 cm tot 30 cm; de waterhoogte bleef $2\frac{1}{2}$ cm tot 3 cm onder de bovenrand.

De Stompe Alikruikken gedroegen zich in de drie zee-bakjes op ongeveer overeenkomstige wijze. Na enig rondkruipen op respectievelijk de glasbodem in het eerste bakje en de rotspartij in de beide andere bakjes, kropen zij omhoog en bleven boven de wateroppervlakte aan de glaswand zitten. De tijd, waartussen het eerste exemplaar en het laatste exemplaar de oppervlakte bereikte, bedroeg ongeveer 1 dag; het eerste dier was reeds na ongeveer een half uur boven. Het, na ongeveer een halve dag door mij losmaken en weer in het water laten vallen, werd door de Stompe Alikruikken weer beantwoord met rondkruipen, langs glas- of rotswand omhoogkruipen en even boven het water weer gaan vastzitten; de afstand van het dier buiten water tot de wateroppervlakte bedroeg niet meer dan 1 cm. Na twee of drie dagen vertoonden enige exemplaren reeds geen tekenen van leven meer, wanneer zij in het water werden teruggebracht. Na ongeveer 1 week waren alle Stompe Alikruikken dood.

In het najaar van 1953 nam ik een dergelijke proef, eveneens met Stompe Alikruikken uit Tholen; het soortelijk gewicht van het zeewater, waarin de proef werd genomen, was 1,027. Ook hier waren deze dieren na ongeveer 1 week dood.

Kort geleden bracht ik ook nog een bezoek aan Walcheren en vond aan de Zuid-Westkust van dit eiland enige Stompe Alikruikken op de basaltstenen en de houten palen van een golfbreker; de begroeiing bestond ter plaatse bijna uitsluitend uit Groenwieren; het soortelijk gewicht van het zee-water aldaar was 1,024. Thuis werden de gevonden exemplaren tegen een sterk met Groenwieren begroeide rotssteen gezet (deze wiergroei is hier in de loop van de jaren spontaan op ontstaan en houdt ook gedurende de wintermaanden onverminderd stand), doch voedselopname kon ik niet constateren. Evenals de vorige malen gaven de Stompe Alikruikken het na 1 week op.

Het feit, dat deze Slakken uit het water kropen, is op zich zelf niet zo vreemd, want het natuurlijk milieu van deze dieren is de getijdenzone; wat echter wel eigenaardig is, is hun vrij spoedige dood in het zee-aquarium. Dit spreekt des te meer, nu gebleken is, dat hun verwanten *Littorina littorea* (Gewone Alikruik)- tijdens de genomen proeven onder precies dezelfde omstandigheden normaal hun levensfuncties bleven vervullen.

--

Daar ik in de loop der jaren nog geen zee-aquarianer heb ontmoet, die mij kan bevestigen en eventueel tonen, dat hij Stompe Alikruikken gedurende langere tijd in een zee-aquarium in leven kan houden, vindt thans vorengaande uitvoerige publicatie in ons orgaan plaats, teneinde te trachten op deze wijze wat meer gegevens over dit onderwerp te verkrijgen, waardoor het vraagstuk van het ontijdig einde van *Littorina obtusata* in het zee-aquarium misschien zal kunnen worden opgelost.

Ik vertrouw er dan ook op, dat U als goed Lid van onze Vereniging en als getrouw lezer van ons maandorgaan ook Uw bijdrage -zo mogelijk - tot de oplossing van genoemd vraagstuk zult leveren.

Gegevens over gedane waarnemingen, ook al is hieraan het zelfde of na genoeg het zelfde negatieve resultaat verbonden als in dit artikel beschreven is, alsmede alle andere soorten gegevens, welke op vorengaand onderwerp betrekking hebben, worden gaarne ingewacht bij de Redactie van DE KOR, Hulshorststraat 6 te 's-Gravenhage.

D E R D E (N A T I O N A A L) C O N G R E S

--

Zondag 19 September 1954 was dé grote dag voor de zee-aquariumliefhebbers in Nederland. Op die dag vond namelijk het jaarlijks terugkerende evenement, ons Nationaal Congres plaats, tijdens hetwelk onze Leden nieuwe contacten kunnen leggen en bovendien veel wetenswaardigs kunnen opdoen.

Dit jaar werden wij, dank zij de buitengewone medewerking van de Directie van Diergaarde Blijdorp, in de gelegenheid gesteld gebruik te maken van een zaaltje van de kleuterschool op het terrein van de diergaarde.

Wij kunnen wel zeggen, dat de gelegenheid uniek was, temeer daar, mede door de bereidwilligheid van voornoemde Directie, door de Heer C.A. Spoelstra een pracht collectie zeedieren -zowel uit warm als koud water- werd tentoongesteld. Gaarne benutten wij deze plaats om zowel de Directie voor haar morele, als de Heer Spoelstra voor zijn daadwerkelijke steun nog eens hartelijk dank te zeggen.

Uit alle delen van ons land, zowel uit de grote plaatsen Amsterdam, 's-Gravenhage en Rotterdam, als uit talrijke kleinere plaatsen, zoals bijvoorbeeld Apeldoorn, Bergen, Breda, Dordrecht, Duivendrecht, Leiden, Middelburg, Terneuzen en Voorschoten waren de Leden bijeengekomen, terwijl tevens verschillende belangstellenden aanwezig waren.

Om 10 uur opende de Algemeen Voorzitter, Dr C. van der Meer, het Congres met een korte speech, waarin hij o.m. de taak en het doel van dit Congres uiteenzette: het verkrijgen van persoonlijk contact, vergroting van de kennis en... propaganda.

Daarna kwam wederom de Algemeen Voorzitter aan het woord, ditmaal voor het leveren van commentaar op een serie gloednieuwe zwart-wit en kleurendiaposities van de hand van de Heren Gerritsen en Kroon, de volijverige 2e Algemeen Commissaris.

Dr van der Meer liet uitkomen, dat hier aan de Leden gelegenheid gegeven werd eens met elkaar van gedachten te wisselen over hun diyerse moeilijkheden op ons gemeenschappelijk terrein. Van dit aanbod werd dan ook een dankbaar gebruik gemaakt.

Via een aantal fraaie afbeeldingen van het kustgebied kwamen wij terecht bij de planten en dieren, zoals Vingerwier, Sponswier, Zee-appel Zee-chrysaant, Zee-anjelier, Broodspons en Zee-ster. Bij de vertoning van deze laatste werd naar aanleiding van het gesprokene gevraagd, of de Zee-ster zijn prooidier, de Mossel, opentrekt of dat het alleen een krachtmeting zonder meer is, welke uiteindelijk steeds door de Mossel verloren wordt. De Algemeen Voorzitter deelde hierop mede, dat het laatste meer en meer wordt aangenomen.

Uiteraard was er van de zijde van de Leden veel belangstelling voor de vindplaatsen van de verschillende dieren, hetgeen van de echte liefhebbers natuurlijk volkomen begrijpelijk was.

Van de verdere opnamen kunnen we o.m. nog noemen: Wulk, Sepia, Borstelwormen, Noorse Kreeft, alsmede verschillende kleurenopnamen van zee-aquaria.

Om 12 uur werd deze leerzame causerie, die bijna twee uur geduurd had, beëindigd.

Hierna volgde, zoals het programma aangaf, de rondleiding langs de ve-

le zee-aquaria. Het moet gezegd worden, dat hier aan de meeste liefhebbers een collectie dieren werd vertoond, welke grotendeels geheel nieuw voor hen was. Naast de bekende zee-aquariumbewoners, zoals bijvoorbeeld Actinia equina (Paarde-anemoon), Metridium senile (Zee-anjelier) en Sagartia's, waren er ook de minder bekende, zoals Anemonia sulcata (Zee-chrysanth) en Noorse Kreeft, alsmede de voor velen tot op dat ogenblik nog geheel onbekende Pterois volitans (de Schorpioenvis, met zijn fantastische, grillige schoonheid), Tetraodon fluviatilis (het eigenaardige Kogelvisje), Scatophagus argus (Argusvis), Amphiprion percula (Drieband Koraalvisje), een balletdanseresje in de vorm van een wonderlijk gekleurd Krabbetje uit de Sargasso Zee en tenslotte de voor een ieder weer meer bekende Zee-paardjes.

Het is te begrijpen, dat naar aanleiding van de getoonde dieren de vragen losbranden. Nadat deze storm geluwd was, werd ieder in de gelegenheid gesteld de inwendige mens te versterken, waartoe het bedienend personeel van het Blijdorp-buffet op prettige wijze het zijne bijdroeg, en vervolgens het tentoongestelde -en de diergaarde- nog eens rustig te bekijken.

Geestelijk en lichamelijk gesterkt namen de aanwezigen vervolgens om 14 uur hun plaatsen in de zaal weer in, teneinde te luisteren naar de tweede spreker, de Heer C.A. Spoelstra, leider van de aquariumafdeling van Diergaarde Blijdorp, die ons van zijn wederwaardigheden, rijk aan afwisseling en verrassingen, vertelde. Hij bracht ons in kennis met de geweldige mogelijkheden, welke een onderneming als Diergaarde Blijdorp biedt, maar ook vertelde hij over de moeilijkheden, die zich anderszits wel eens voordoen. Ten aanzien van de laatste vertelde hij ons wat Blijdorp-bezoekers soms voor de waterbewoners van de diergaarde aan "eetbaars" medebrengen en... trachten te voeren! Verscheidene objecten daarvan verdienen voor ons zeer zeker geen navolging; voor de aandachtige luisteraars waren er echter ook enkele goede tips te beluisteren.

Iets dieper ging deze spreker daarna in op de verzorging en de kweek van Zee-paardjes; hij wierp daarbij enkele oude stellingen -veel en klein voer- ondersteboven, toen hij vertelde, dat Blijdorp haar Zee-paardjes met..... Gruppen voert!

Uit de veelheid van punten kwam nog de zo juist bewonderde Schorpioenvis naar voren, waarbij de Heer Spoelstra uit lijfelijke ondervinding kon spreken van de giftigheid van deze grillige gast.

De Algemeen Voorzitter dankte tenslotte de Heer Spoelstra hartelijk voor het gebodene.

Daarna volgde de eerste van de drie hoogtepunten van het Congres, namelijk de vertoning van de geluids-kleurenfilm "It's the Maine Sardine", welke ons een prachtig beeld gaf van de vangst en de verwerking van deze heerlijke delicatessen.

Vervolgens gaf de Algemeen Voorzitter het woord aan de Heer G.G.P. Wouda, 1e Algemeen Commissaris, die daarop een vurig pleidooi afstak voor het houden van subtropische- en tropische zeedieren. Met weemoed vertelde hij, dat de prijzen van dergelijke dieren tussen de Eerste- en Tweede Wereldoorlog varieerden van f.0,25 (Zee-paardje) tot f.2,00 (Drieband Koraalvisje)..... "Kom daar nou reis om!"

Wij moeten echter niet bij de pakken neerzitten, maar de zaak flink aanvatten, opdat de handel aan ons zijn vissen kan slijten; dit zal de prijzen op de duur doen dalen, waardoor weer meerdere liefhebbers kunnen worden bereikt. Voorts vertelde hij, dat het zwakke punt gevormd wordt door het transport, maar met de huidige moderne verkeersmiddelen

komt daarin steeds meer verbetering.

In aansluiting op deze voordracht volgde de vertoning van de film, getiteld "Marvels in Miniature": een prachtige vertoning in kleuren van de geheimen, die de zee voor ons in het heel kleine verbergt. Eitjes van slakken, larven, wormen en nog vele andere dieren passeerden de revue, waarbij de Heer Wouda zich niet onbetuigd liet in het geven van toelichtingen.

Als laatste had daarna de vertoning van "Australia's Coral Wonderland" plaats. Evenals de vorige een gloednieuwe film, die wel enigszins deed denken aan de beroemde film "The Great Barrier Reef", welke in het jaar 1951 op ons Eerste Congres in Scheveningen werd vertoond. De opnamen van de nieuwe film waren namelijk uit hetzelfde gebied, doch op zich zelf weer totaal verschillend van de vroegere.

Tesamen met de operateur zaktén wij de Russell rivier af en maakten daarna onderwaterkijkjes mee op het rif. Springende Schelpen, zwemmende Slakken in de meest fantastische kleuren, Zee-sterren enz. enz., waaronder niet te vergeten feeëriek gekleurde Koraalvissen, passeerden hier de revue.

Al met al was deze film ruimschoots voldoende om aarzelende liefhebbers met één slag te bekeren tot vurige "tropenmensen".

Met een krachtig applaus van de aanwezigen en een hartelijk dankwoord van de Algemeen Voorzitter werd de Heer Wouda na afloop van het gebodene belond voor zijn toelichtingen.

Aan alles komt een eind, zo ook aan dit Congres. Met een kort woord bedankte de Algemeen Voorzitter de Leden en belangstellenden voor hun aanwezigheid en toegewijde aandacht, waarna hij besloot met de woorden "TOT ZIENS OP HET CONGRES IN HET VOLGEND JAAR!"

Daarna wist ieder, verrijkt en voldaan, dat deze prettige en leerzame gebeurtenis weer tot het verleden behoorde. --

J.P.J. Turlings.
Algemeen Secretaris

RECHTZETTING

In DE KOR nr. 42 (6/1954) verscheen een mededeling, waarin vermeld stond, dat de Heer J.F. van Hengel, Lid van onze Vereniging, voor de Leden van onze Vereniging tropische zeevissen beschikbaar wilde stellen tegen kostprijs.

Uit Rotterdam bereikte ons de klacht, dat die kostprijs wel wat hoog ligt, zodat hier geen sprake van liefhebberij kan zijn, maar dat hier zaken gedaan worden. Dit gevoel wordt door mij volkomen onderschreven, daar inmiddels gebleken is, dat de Heer van Hengel sinds kort de Firma Westhandel exploiteert. Bij het vernemen van dit bericht heeft het Algemeen Bestuur zich direct met de Heer van Hengel in verbinding gesteld, daar volgens onze Statuten handelaren op ons gebied geen Lid, doch wel Donateur van onze Vereniging kunnen zijn. Onmiddellijk is dit door de Firma Westhandel onderkend met het gevolg, dat het Lidmaatschap prompt is omgezet in een Donateurschap.

Uit de aard der zaak liggen door de zakelijke inslag de prijzen niet meer op kostprijsbasis. De hoogte der prijzen is echter een punt voor de Firma Westhandel zelf, waarin B.M. zich niet kan mengen.

De consequentie is thans, dat berichten over nieuwe visimporten zullen plaats vinden in de vorm, zoals dit ook voor de andere handelaren geschiedt. Hopenlijk zijn hiermede mogelijke misverstanden uit de weg geruimd. --

J.P.J. Turlings, Algemeen Secretaris

Vanaf 15 October 1954 staan, zolang de voorraad strekt, de volgende zeedieren en -planten ter beschikking:

- a. Droog te verzenden
1. Paarde-anemonen (<i>Actinia equina</i>)	Gratis
2. Sagartia's	"
3. Snoertentakel-anemonen of Weduerozen (<i>Actinothoë anguicoma</i>)	"
4. Zee-dahlia's (<i>Tealia felina</i>)	"
5. Alikruik	"
6. Muiltjes of Slippers (<i>Crepidula fornicata</i>)	"
7. Buizenwier (<i>Polysiphonia spec.</i>)	"
8. Purperwier (<i>Porphyra umbilicalis</i>)	"
- b. In zee-water te verzenden
1. Zee-grondeltjes	"
2. Steurkrabben	"
3. Strandkrabben (kleine exemplaren)	"

Van de onder a. 3 en 4, alsmede onder b. 2 genoemde soorten zijn maar enkele exemplaren beschikbaar.

Daar deze Dienst-Afdeling gedurende enkele weken gesloten is, kunnen aanvragen en inzendingen eerst na 31 October a.s. behandeld, respectievelijk ontvangen worden. Overige aanwijzingen staan in DE KOR nr. 45.

LEVERING VAN TROPISCHE ZEE-AQUARIUMDIEREN

In aansluiting op het bericht op bladzijde 86 kan nog worden medegedeeld, dat de Heer J.F. van Hengef, Keizersgracht 414 te Amsterdam, zich ook als Donateur van zijn goede zijde laat zien. De Leden van onze Vereniging ontvangen namelijk op vertoon van hun lidmaatschapskaart voortaan een korting van 10% op de winkelprijs van de door de Firma Westhandel aan hen geleverde zeedieren. -- G.G.P. Wouda, 1e Alg. Comm.

NIEUWS UIT ONZE AFDELINGEN

ROTTERDAM

Op Dinsdagavond 21 September 1954 hield de Afdeling ROTTERDAM EN OMSTREKEN ("DE ZEESTER") wederom haar maandelijkse Bijeenkomst in een gedeelte van de Riviera-hal van Diergaarde Blijdorp te Rotterdam. Hoewel de agenda vermeldde, dat na de opening "een praatje bij een plaatje" zou worden gehouden, hadden de verschillende zee-aquaria in genoemde hal zoveel bekijks der aanwezige leden, dat besloten werd dit agendapunt te laten vervallen. De Zee-chrysanthen (Wasrozen) uit de Middellandse Zee vielen op door hun grootte en hun prachtige lange tentakels. Onze Voorzitter vertelde, dat één der dieren zich door deling had voortgeplant. In de grote zee-aquaria hadden vele Hydroïdpolypen zich op stukken Koraal vastgezet. Snoertentakelsagartia's en Zee-anjelierien stonden er schitterend bij. Na een korte pauze vertoonde de Heer Spoelstra kleurenlichtbeelden van tropische zeedieren; een gezellig praatje volgde, waarna de Bijeenkomst om 23 uur gesloten werd. B.

LAAGWATERTIJDEN voor HOEK VAN HOLLAND (1954)

23 October	7.37 u. en 19.52 u.	24 October	8.20 u. en 20.35 u.
30 October	0.03 u. en 11.58 u.	31 October	0.26 u. en 12.28 u.
6 November	5.19 u. en 17.52 u.	7 November	7.08 u. en 19.41 u.
13 November	12.05 u.	14 November	0.31 u. en 12.49 u.

Zie voor enige andere plaatsen de herleidingstabel in DE KOR nr. 43.

Biologie van het geslachtsleven is de nuchtere naam voor de wetenschap die behandeld wordt door de vooraanstaande professor in de zoölogie te Mainz:

Prof. Dr W. von Buddenbrock

HET LIEFDESLEVEN DER DIEREN

Het steeds weer jonge leven -dat de plaats inneemt van het oude, dat verdwijnt- ontstaat, doordat twee in wezen gelijke organismen zich met elkaar verenigen en hun kiemcellen daarbij gelegenheid geven hetzelfde

te doen. Hoe delicaat deze aangelegenheid ook is en hoezeer zij ook in het verborgene afspeelt, zij is -onbevooroordeeld beschouwd en zonder het aanleggen van menselijke maatstaven- het belangrijkste, dat op de Aarde geschiedt, want zonder haar zou het leven op Aarde, zoals wij nu kennen, niet bestaan.

Dit boek, zowel bedoeld voor leken als biologie-studenten, bevat -aangepast aan de huidige stand van de wetenschap- een duidelijke, voor een ieder begrijpelijke beschrijving van de kiemcellen, van de eieren en het zaad, alsmede van de vereniging dier cellen. In het bijzonder wordt hierbij tevens aandacht geschonken aan de gedragingen der volwassen dieren ten behoeve van de voortplanting en tot slot met betrekking tot de zorg voor de jongen.

Het is weer het einde van het jaar!! Denkt U aan Uw Contributiebetaling? Giro 349352.

Een schat van waarnemingen, vastgelegd zowel in schrift als in beeld, maken dit werk tot een interessant en waardevol bezit, ook voor de zee-aquarianer. Talrijke voorbeelden zijn namelijk gekozen uit het leven in zee, waarbij zeer belangwekkende gegevens over bijvoorbeeld de volgende dieren en diersoorten naar voren zijn gebracht: Inktvissen, Kwallen, Schaaldieren, Slakken, Sponsen, Stekelhuidigen, Vissen en Wormen.

Daarnaast passeren ook bijvoorbeeld de Amphibieën, Krekels, Reptielen, Spinnen, Vlinders, Vogels en Zoogdieren de revue.

Enige voorbeelden van de behandelde onderwerpen zijn: Lokken van het andere geslacht, herkenning der geslachten, hofmaken, sexuele gevechten, de vereniging, het huwelijksleven, het afzetten der eieren, bescherming der eieren en de voeding van het nageslacht.

Dit werk, enig in zijn soort, moge ik een ieder ten warmste aanbevelen!

De uitgever is UITGEVERIJ BORN N.V. te Assen/Amsterdam. De prijs van het boek bedraagt voor het keurig gebonden exemplaar, in kleurige omslag, voorzien van 43 unieke foto's en 66 tekeningen, f.8,90.

G.G.P. Wouda

VERENIGINGSADRESSEN:

Algemeen Voorzitter: Dr C. van der Meer, Rochussenstraat 12, Delft

Algemeen Secretaris: J.P.J. Turlings, Oranjelaan 25, Rijswijk Z-H

(Inlichtingen over en aanmelding voor het lidmaatschap; alle algemene correspondentie betreffende de Vereniging)

Algemeen Penningmeester: M. Bot, Sportlaan 75, Vlaardingen, giro nummer 349352 (Contributie-betalingen, donaties, enz.)

MAANDORGAAN "DE KOR"

Zendt alle kopij en daarmede verband houdende stukken, alsmede opgaven van advertentie-teksten, aanvragen voor proefnummers en adresveranderingen uitsluitend aan de Redactie-Administratie: Hulshorststraat 6, 's-Gravenhage